

روستائییانی که هوس شهرنشینی کردند!

۲۱ اردیبهشت ۱۳۹۵ ساعت ۱۰:۲۳

یکی از مهمترین رویدادهایی که در ایران روی داد، اصلاحات ارضی بود. این اصلاحات که اوایل دهه ۱۳۴۰ روی داد نتایج نافرجام بسیاری داشت. همان طور که می دانیم اصلاحات ارضی در پی آن بود که با زمین دار کردن طبقه دهقانان، وفاداری سیاسی آنان را به خاندان حکومت تضمین کرده و جلوی انقلاب دهقانی در ایران را بگیرد.

جوان و تاریخ- اخبار تاریخی

یکی از مهمترین رویدادهایی که در ایران روی داد، اصلاحات ارضی بود. این اصلاحات که اوایل دهه ۱۳۴۰ روی داد نتایج نافرجام بسیاری داشت. همان طور که می دانیم اصلاحات ارضی در پی آن بود که با زمین دار کردن طبقه دهقانان، وفاداری سیاسی آنان را به خاندان حکومت تضمین کرده و جلوی انقلاب دهقانی در ایران را بگیرد. بعلاوه آنکه با این اقدام طبقه زمین دار قدرت و نفوذ خود را از دست دادند و به پشتوانه این اصلاحات، از عرصه سیاسی کنار گذاشته شدند. با در نظر گرفتن این نکته می توان به این نتیجه رسید که نتایج سیاسی اصلاحات ارضی بسیار بیشتر از نتایج اجتماعی- اقتصادی آن مورد توجه بوده است. همچنان که ایالات متحده نیز به دنبال آن بود که بوسیله این اصلاحات ایران را از افتادن در ورطه یک انقلاب مبتنی بر آموزه های مارکسیستی نجات دهد.

طبیعتاً اعطای زمین به کشاورزان باید به این نتیجه می‌انجامد که آنان نسبت به روستا احساس وفاداری بیشتری بکنند. بخصوص آنکه حکومت در پی آن بود که تسهیلات بسیاری را در اختیار روستا و روستائیان قرار دهد. همچنان که روزنامه اطلاعات در ۱۵ اردیبهشت ۱۳۴۵ با اعلام خبر برق رسانی به مناطق روستائی این تیتراژ منتشر کرد: «روستائیان هوس شهرنشینی نخواهند کرد». در ذیل این تیتراژ آمده است:

«توسعه شبکه برق در دهات و روستاها موجب تشدید فعالیت‌های تولیدی کشاورزان می‌شود. دیگر آنها هوس شهرنشینی نمی‌کنند و در ده می‌مانند و برای بهره‌برداری از اراضی بی‌حاصل کار می‌کنند و بدین‌گونه تحولات اجتماعی ایران به ثمر می‌رسد و مشکلات لاینحل اجتماعی و سیاسی مملکتی از میان می‌رود. برای توسعه شبکه‌های برق در شهرها و دهات شرکت زمینس فعالیت می‌کند. طرح این برنامه مهم از طرف وزارت آب و برق و شرکت برق منطقه‌ای داده شده و با اجرای این طرح کشور هر روز به جلو می‌رود.» ۱

جالب آنکه این موفقیت‌ها هرگز حاصل نشد. با گذشت زمان مشخص شد که اصلاحات ارضی شاه تنها نتیجه‌ای که داشت این بود که دهقانان را از روستا به سمت شهرها فراری دهد! امری که نشان‌دهنده ناکارآمدی اصلاحات ارضی بوده است. با اصلاحات ارضی از یک طرف زمین‌ها کوچک شد و از طرف دیگر با ورود مستقیم دولت به جای مالکان به روستاها و اجبار در عضویت در نهادهای دولتی، روستائیان عطای روستا را به لقایش بخشیدند. نتیجه این امر گسترش زاغه‌نشینی و حلبی‌آبادها در اوایل دهه ۱۳۵۰ در تهران و دیگر شهرهای بزرگ بود.

۱- روزنامه اطلاعات، ۱۱۹۶۸، ۱۵ اردیبهشت ۱۳۴۵، ص ۱۱

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۳۲۹۱۷/کردند-شهرنشینی-هوس-روستائیان/>